םח ב ג מייי פ״ג שס הלכה ח: ם ד מיי שם ופ"ו שם הלכה יג: ל ה מיי׳ שם פ״ג הלכה ח:

עא ו מיי שם ופי״ח מהלי עדות הלי ז: עב ז מיי׳ פ״ה מהל׳ ע״ז

הלכה ח [ופ"ט מהלי 'סודי התורה הל"ח] סמג לאוין לה: מיי' פ"ט מהלכות יסודי התורה הל' ג

סמג לאויו לג: עד ט מיי׳ שם הל׳ ב סמג :עשין ו עה י מיי׳ שם הלכה ג סמג לאוין שם: עו כ מיי׳ פ״ה מהל׳ ע״ו

הלי ו סמג שם: ל מיי פ"ג מהלי איסורי ביאה הלי ד: לה מ מיי פי״ח חהר עדות הלכה א סמג

:עשיו קי צמ נ מיי׳ שם פ״כ הל״י:

רבינו חננאל אמרי היכי דמי אי נימא

רעבד ד' בתי בטבלא בהדייהו אמאי חייב האי לחודיה קאי והני לחודיי ואי , עבדינהו ה' בתי ופילש בית חד לחבריה דהיינו ז כיון דעבדינהו שלא כהלכתן לאו תפלין דכתיבי באורייתא נינהו כלל והאי לא איגרע לפי שהוסיף עליו אלא גרוע הוה מעיקרא דהא פסול הוא כר׳ זירא דאמר דים המפולש לחרירו כגון דעבד טוטפת בת ד' דהויא כהלכחא אחרינא וחבריה בהדייהו דהיינו כל המוסיף גורע החיצון שאינו רואה את הוזיבון שתב. האויר פסול והאי כיון האריו פסול והאי כיון דאייתי בית מאבראי ואוקמיה קמי החיצון נעשה החיצון פנימי ואינו רואה אויר לפיכך הוא פסול ואתינן להשוויי לולב וציצית לתפילין ממיתין אותו אלא בב"ד הגדול שבירושלים ואין ממיתין אותו אלא ברגל דברי ר' עקיבא. ר' יהודה אומר ממיתין אותו מיד לפי שאין מענין דינו כו': ת"ר ד' צריכין הכרזה מסית ובן סורר ומורה וזקן מנווא וב. ב כולהו משום [דכתיב בהו] וכל ישראל וכל העם. בעדים זוממין והנשארים דלאו עלמא חזו למהדוחא: המתנבא מה שלא שמע ומה שלא נאמר לו הני מילי אמר רב יהודה דבר בשמי זה המתנבא מה שלא שמע את אשר לא צויתיו הא לנביא אחר צויתיו זה המתנבא מה שלא נאמר לו. ואשר ידבר

(מנחות דף לע. ושם) וליתיה אלא דמסקינן התסי שמע מינה קשר העליון דאורייתא: ולא בבית דין שביבנה. פירש לבית דין שבלשכת הגזית ואמרו להם וחזר לעירו ושהה ימים עד בקונטרס אם נשאלו בבית דין שבלשכת הגזית ואמרו להם וחזר לטירו ושהה ימים עד שגלחה מנהדרי

גדולה ותימה דסוף סוף כשממתינין עד הרגל היאך ממיתין הא כיון דגלתה סנהדרין אין דנין דיני נפשות כדאמר בפרק היו בודקין (לעיל דף מא.) וכי תימא דברגל חוזרים ב"ד הגדול ויושבין בלשכת הגזית אף לאחר שגלו ואז דנין אותו חדא דאם כן משכחת ליה לרבן יוחנן בן זכאי דהוה בסנהדרין ובפרק בודקין (שס) לא משמע הכי ועוד מאי עינוי הדין יש הא אין שייך עינוי הדין אלא כשמשהין אותו אחר גמר דינו כדמוכח בפרק אחד דיני ממונות (לעיל דף לה.) דפריך לגמרוהו לדיניה בשבתה וליקטלוהו וכו' ומשני אתה מענה את דינו והדר פריך לדיינוהו במעלי שבתא וכו' ועוד מאי אריא זקן ממרא בשאר עבירות נמי ועוד אמאי נהט יבנה לימא לא בב"ד שבחנות ודוחק לומר דאעבירה דקודם שגלתה סנהדרין דנין אף לאחר שגלתה ולא אמרינן מקום גורם כיון דבשעת עבירה סנהדרי גדולה במקומן ור"ת אומר דמיירי כשנגמר דינו קודם שגלתה סנהדרי: 0 הבובש נבואתו לוקה. לית ביה לאו ועוד דאין בו מעשה אלא מכין אותו עד שתלא נפשו כמו עשה סוכה ואינו עושה י:

שאינו רואה אם האויר. כגון שהוסיף בית חמישי עליהם בלדו או קשר העליון דאורייתא. פי׳ בקונט׳ דפלוגתא היא בפ׳ התכלת פו א מיי׳ פייד מהלי דבר אחר: בזתנר' שי כל ישראל ישמעו. לריך להשמיע מיתתו לרבים שלה יעשה הדם עוד כן: לה בבית דין שביבנה. הם נשחלו

> דקשר העליון דאורייתא גרוע ועומד אי הכי תפילין נמי אי עביד ארבעה בתי ואייתי אחרינא ואנח גבייהו האי לחודיה קאי והאי לחודיה קאי ואי עביד חמשה בתי גרוע ועומד הוא האמר ר' זירא יבית חיצון שאינו רואה את האויר פסול: **מתני'** יאין ממיתין אותו לא בבית דין שבעירו ולא בבית דין שביבנה אלא מעלין אותו לבית דין הגדול שבירושלים ומשמרין אותו עד הרגל וממיתין אותו ברגל שנאמר וכל העם ישמעו ויראו ולא יזידון עוד דברי ר' עקיבא ר' יהודה אומר אין מענין את דינו של זה אלא ממיתין אותו מיד וכותבין ושולחין שלוחין בכל המקומות איש פלוני ימתחייב מיתה בבית דין: 'גמ' תנו רבנן יְאין ממיתין אותו לא בבית דין שבעירו ולא בבית דין שביבנה אלא מעלין אותו לב"ד הגדול שבירושלים ומשמרין אותו עד הרגל וממיתיו אותו ברגל שנאמר וכל העם ישמעו ויראו דברי רבי עקיבא אמר לו ר' יהודה וכי נאמר יראו וייראו והלא לא נאמר אלא ישמעו וייראו למה מענין דינו של זה אלא ממיתין אותו מיד וכותבין ושולחין בכל מקום איש פלוני נתחייב מיתה בבית דין ת"ר ארבעה צריכין הכרזה יהמסית יובן סורר ומורה יוזקן ממרא יועדים זוממין בכולהו כתיב בהו וכל יהעם 3וכל ישראל בעדים זוממין כתיב ⁴והנשארי׳

דלא כולי עלמא חזו לסהדותא: מתני' נביא השקר יהמתנבא מה שלא שמע ומה שלא נאמר לו מיתתו בידי אדם יאבל הכובש את נבואתו

"והמוותר על דברי נביא ונביא שעבר על דברי עצמו מיתתו בידי שמים שנאמר זאנכי אדרש מעמו יהמתנבא בשם עבודת כוכבים ואומר כך אמרה עבודת כוכבים אפי׳ כוון את ההלכה לטמא את השמא ולטהר את השהור להבא על אשת איש כיון שנכנסה סלרשות הבעל לנשואין אע"פ שלא נבעלה הבא עליה הרי זה בחנק וזוממי בת כהן ובועלה ישכל המוזמין ∘מקדימין לאותה מיתה יחוץ מזוממי בת כהן ובועלה: גמ" תנו רבנן שלשה מיתתן בידי אדם ושלשה מיתתן בידי שמים המתנבא מה שלא שמע ומה שלא נאמר לו והמתנבא בשם עבודת כוכבים מיתתן בידי אדם הכובש את נבואתו והמוותר על דברי נביא ונביא שעבר על דברי עצמו מיתתן בידי שמים מנהני מילי אמר רב יהודה אמר רב דאמר קרא יאך הנביא אשר יויד לדבר דבר בשמי זה המתנבא מה שלא שמע ואשר לא צויתיו הא לחבירו צויתיו זה המתגבא מה שלא נאמר לו ואשר ידבר בשם אלהים אחרים זה המתנבא בשם עבודת כוכבים וכתיב ומת הנביא ההוא יוכל מיתה האמורה בתורה סתם אינה אלא חנק הכובש את נבואתו והמוותר על דברי נביא ונביא שעבר על דברי עצמו מיתתן בידי שמים וא דכתיב יוהאיש אשר לא ישמע (b) קרי ביה לא ישמיע וקרי ביה לא ישמע אל דברי וכתיב אנכי אדרש מעמו בידי שמים: המתנבא מה שלא שמע: כגון צדקיה בן כנענה דכתיב זויעש לו צדקיה בן כנענה קרני ברול מאי הוה ליה למיעבד רוח נבות אמעיתיה דכתיב יויאמר ה' מי יפתה את אחאב ויעל ויפול ברמות גלעד ויצא הרוח ויעמד לפני ה' ויאמר אני אפתנו ויאמר תפתה וגם תוכל צא ועשה כן אמר רב יהודה מאי צא צא ממחיצתי ״מאי רוח אמר רבי יוחנן רוחו של נבות היזרעאלי הוה ליה למידק כדרבי יצחק דאמר רבי יצחק סיגנון אחד עולה לכמה נביאים ואין שני נביאים מתנבאין בסיגנון אחד עובדיה אמר יודון לבך השיאך ירמיה אמר ייתפלצתך השיא אותך זדון לבך והני מדקאמרי כולהו כהדדי שמע מינה לא כלום קאמרי דילמא לא הוה ידע ליה להא דרבי יצחק יהושפט הוה התם וקאמר להו דכתיב יויאמר יהושפט האין פה נביא ⊕(עוד לה') אמר ליה הא איכא כל הני אמר ליה כך מקובלני מבית אבי אבא סיגנון אחד עולה לכמה נביאים ואין שני נביאים מתנבאים בסיגנון אחד המתנבא מה שלא נאמר לו כגון חנניה בן עזור דקאי ירמיה בשוק העליון וקאמר יבה אמר ה' [צבאות] הנני שובר את קשת עילם נשא חנניה ק"ו בעצמו מה עילם שלא בא אלא לעזור את בבל אמר הקב"ה הנני שובר את קשת עילם כשדים עצמן על אחת כמה וכמה אתא איהו בשוק התחתון אמר 12כה אמר ה' וגו' שברתי את עול מלך בכל א"ל רב פפא לאביי האי לחבירו נמי לא נאמר א"ל כיון דאיתיהיב ק"ו למידרש כמאן דאיתמר ליה דמי הוא ניהו דלא נאמר לו המתנבא בשם עבודת כוכבים כגון נביאי הבעל הכובש את נבואתו כגון יונה בן אמיתי והמוותר על דברי נביא כגון

ל) [בערוך ערך פלט א' גריס בית המפולט לחבירו פסול פי' אי מתחלה עבדינהו ה' בתי ופליט חד בית לחבריה דהיינו ד' בתי וכו׳ ע״ש], 3) [במשנה שגלתה סנהדרי גדולה ליבנה ועדיין ובברייתה שבמשניות הבית קיים ואחרי כן הורה כבתחילה איתא נתחייב], [תוספתה אין ממיתין אותו ביבנה ואע"פ ששם ד) ופירש"י על בבא זו עי׳ סנהדרי גדולה שסוף סוף אין נקבלים נרש"י לקמן 5. וע"ע נפירש"י דמכות ב. ד"ה נפירש"י דמכות ב. ד"ה שם: גמ' וכי נאמר וכל העם התם קאי וכו' ובמ"ש תום' שם ד"ה כל כו' ובד"ה יראו וייראו. דבעינן שיהו רואין במיתתו: **הכרוה.** פלוני מת בב"ד ווממי], כ) מכות ב. [ע"ש], על שעבר עבירה זו כדי לרדות את ו) ולעיל נב: פד:ז. ז) שבת קמט: [לקמן קב:], מ) [ל"ל לה' עוד], ט) [ל"ל אחר האחרים: וכל ישראל. ישמעו וייראו: ובעדים זוממים כתיב והנשחרים. ל"ה לה בביתו. י) ומ"ה ל"ט כנו בפינון, שי [נו"מ כב], כי [דף לע.], לי זה שייך לע"ב, מי [כתובות ישמעו וייראו משום דלא שייך למיכתב וכל העם דלאו כולי עלמא חזו . פו.], לסהדותא שיש גזלנין ומלוי בריבית

ומועלים בשביעית שהן פסולים

לעדות: בותבר' ומה שלא נאמר

לו. אע"פ שנאמר לחבירו. ובגמרא

יליף לה: הכובש נבוחחו. שלח

אמרה כגון יונה בן אמיתי: והמוותר

על דברי לביה. המפקירם שלה חשש

למה שאמר לו הנביא: בבי והאיש

אשר לא ישמע. היינו מוותר: קרי

ביה חיש חשר לח ישמיע. היינו

כובש וקרי ביה לא ישמע שהוא עלמו

אינו נשמע היינו עובר על דברי

עלמו: וילא הרוח ויאמר אני אפתנו.

אלא והייתי רוח שקר בפי כל נביאיו:

סיגנון. דבר מליצות של רוח הקודש:

עולה לכמה נביאים. נכנס בלבס

לוה בלשון זה ולוה בלשון זה והכל

חחד: וחין שני נביחים מחנבחין

בסיגנון אחד. בלשון אחד ואלו כולו

לשון אחד היו אומרים דכתיבי) הנה נא

כל הנביאים אומרים פה אחד טוב:

הגהות הב"ח (**א**) גמ' דכתיב והאיש אשו לא ישמע וקרי ביה לא ישמיע וקרי ביה לא ישמע:

הגהות הגר"א [א] גמ' והאיש אשר לא ישמע וגו'. נ"ב גי' הגאונים והיה וגו' אשר וגו' וכתיב

> מוסף רש"י הובא בסוף המסכת.

תורה אור השלם ו. וְכַל הָעָם יִשְׁמְעוּ ויראו ולא יוידון עוד:

יוָדָ אַנּייְלָא יְיִיוּן טּוּי. דברים יז יג 1. וְכָל יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּן וְלֹא יוֹסְפּוּ לַעֲשׁוֹת בָּדָּבָר הָרָע הַזָּה בַּדָּבָר הָרָע הַזָּה וְיָנָ אוּן וְלא יוֹסְפּוּי כַּגְשׁוּת בַּדָּבָר הָרָע הַזֶּה בְּקַרְבֶּף: דברים יג יב .3. ורגמהו כל אנשי עירו 3. וּרְגָּמָוּ בְּעִרְהָּ הְּרָע בָאֲבָנִים וְמֵת וּבִעַרְהָ הָרָע וְכָל יִשְׂרָאֵל וְבָּעִרְהָ הָּרָע מִקְּרְבֶּךְּ וְכָּל יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּ:

והַנִּשׁאַרים יִשְׁמִעוּ וְיִרָאוּ וְלֹא יֹסִפּוּ לַעֲשׁוֹת עוֹד כַּדְּבָר הָרָע הַזֶּה בַּקרבַּף: רָהְיֶה הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמַע אֶל דְּבָרִי אֲשֶׁר יִשְׁמַע אֶל דְּבָרִי אֲשֶׁר דַבֵּר בִּשְׁמִי אָנֹכִי אֶדִרשׁ בּוּבָבּייא אֲשֶׁר יָזִיד 6. אַך הַנְּבִיא אֲשֶׁר יָזִיד לְדַבֵּר דְּבָר בִּשְׁמִי אַת אֲשֶׁר לֹא צִוִּיתִיו לְדַבֵּר אָחַרִים וּמֵת הַנְּבִיא דרריח יח ר . ההוא: תַּוּהַא: יבּוּים יוּה בָּן 7. וַיַּעשׁ לוֹ צִדְקִיָּהוּ בֶּן בְּנַעְנָה קַרְנֵי בַרְזֶל וַיֹּאמֶר בה אמר יי באלה תנגח אֶת אֲרָם עֵד כַּלוֹתָם:

. דברי הימים ב יח 8 ולאמר יי מי יפתה את גלעד ויאמר זה בכה וזה אמר בְּכֹה: וַיַּצֵא הָרוּחַ וַיִּעֲמֹד לִפְנֵי יְיָ וַיֹּאמֶר אֲנִי אָפָתָנוּ וַיֹּאמֶר יִיָּ אַלְיוּ רוּחַ שֶׁקֶר בְּפִי כָּל נְבִיאִיוֹ הַנִּישׁ שֶׁקֶר בְּפִי כָּל נְבִיאִיוֹ עָּהָר בְּפִי כָּל נְבִיאִיוֹ ויאמר תפתה וגם תוכל

צא וַעשׁה בַן: מלכים א כב כ-כב מל-9. זדון לְבָּךְ הְשִּׁיאֶךְ

10. תַּפְלַאָרְךְּ הַשִּׁיא אַתְּרְ זְּדוֹן לַבְּךְ שׁבְנִי בְּחְגַיִי הָשֶּׁלע תִפְשִׁי מְרוֹם גִּבְעָה כִּי תִגְבִּיהָ כִּנְשֶׁר קְּנְךְּ מִשְׁם אוֹרִידְרְ נָאֶם יְיִי ירמיהוֹ מט טוֹ 11. רַאֹמֶר יְהוֹשְׁפָט הַאַין פּה נָבִיא לִייִ עוד וְנְדְרְשָׁה מֵאוֹתוֹ: מלכים א כב ז 12. בה אָמר יְיִ צְבָאוֹת יִירִי בְּיִרְתָם: ירמיהוֹ מט טוֹ 11. בֹּה אָמר יְיִ צְבָאוֹת הַבּיּרְתִם: ירמיהוֹ מט לה 10. בה אָמר יִיְּצְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרְאַל לַאמֹר שְׁבַרְתִּים: ירמיהוֹ מט לה על מַלֶרְ בַּבֵל: ירמיהו כח ב

ונביא שעבר על דברי עצמו מיתתן בידי שמים. ואסיקנא המתנבא מה שלא שמע כגון צדקיה בן כנענה. ואע״ג דאמרינן מדכתיב ויאמר אצא והייתי רוח שקר בפי כל נביאיו שמעינן מינה רוח נבות אטעיתיה מדהוה ליה למבדק בהא דאין סיגנון אחד עולה לשני נביאים. כלומר אין ב' נביאים מתנבאים בסיגנון אחד. והני כולהו עלה להן סיגנון אחד כלומר דבר אחד. (וכולן מתנבאין בסיגנון אחד). כדכתיב עלה ויתן ה' ביד המלך ש"מ אין נבואה זו כהוגן דא"ר יצחק סיגנון אחד עולה לכמה

ומת הנביא ההוא (שכל) ווכל) מיתה האמורה בתורה סתם חנק הוא. אבל נביא הכובש נבואתו והמוותר על דברי הנביא

נכיאים ואין ב' נכיאים מתנבאים בסיגנון אחד סיגנון אחד טולה לכמה נכיאים זה עובדיה וויכמיה עובדיה הוציא בלשון זדון לבך השיאך, וירמיה אמר תפלצרך השיא אורך זדון לבך ודחינן ודלמא צדקיה בן כנעה לא הוה ידע הא שמעתא דרי צמק ופרקינן יהושפט הזה התם ואמר להו כך מקובל אני מבית אבי אבא שאין שני נכיאים מתנבאין בסיגנון אחד. והיינו דכתיב ויאמר יהושפט האין פה נכיא לה' עוד ונדרשה מאתו. כלומר אלו כולן אינן נביאי ה': המתנבא מה שלא נאמר לו כגון חנניה בן עזור דשמע לירמיה דאמר כה אמר ה' צבאות הנני שובר את קשת עילם וגו' נשא ק"ו כה אמר ה' צבאות אלהי ישראל לאמר שברתי את עול מלך בבל וזה הק"ו יש לו לירמיה לשאת אותו אבל לזולתו לא. המתנבא בשם ע"ז כגון נכיאי [הבעל] אמיתי דינו כידי